

Károlyi-díjas dolgozat

Április 13-án a Magyar Tudományos Akadémián a Történettudományi Társulat tisztújító közgyűlésének első napirendi pontjaként fiatal, kezdő történészek munkáját díjazták. A **Károlyi Mihály ösztöndíj** által létrehozott alapítvány díjait adták át. Az alapítvány célja olyan fiatal, kezdő, tehetséges történészek munkájának díjazása, akik a századforduló és 1945 közötti magyar történelem egyes részproblémáit tárgyalták dolgozatukban. Határozott célja az alapítványnak fiatal történészek nevelése és további munkára ösztönzése. A II. díjat kapta **Szilágyi Károly**, egyetemünk dolgozója. Dolgozatának címe: **Földmunkás és szegényparaszti mozgalmak Csanád megyében 1918—1919-ben.** (A szerző bölcsészdoktori értekezése, amely néhány éves munka eredménye volt.) Konkrétan e terület említett problémáival nem sokat foglalkoztak. Így egyszerre nehéz és könnyű dolga is volt a szerzőnek.

A kutatási terület földrajzilag a Viharsarok déli csücske, Makó, Battonya és Csanádapáca központokkal határozható meg. E terület egyik sajátossága, hogy több nemzetiség lakja. A lakos-

ságnak közel 25%-a szlovák, szerb és román nemzetiségű. A nemzetiségi problémákon úrrá lett a szociális problémák megoldása utáni vágy, a minden szegény számára egyaránt fontos földkérdés megoldása.

A tömegmozgalmak 1918 őszén kezdődtek e területen is először a spekuláns kisburzsoázia ellen, (boltok feltörése), és csak ezután fordultak a nagybirtok ellen.

E terület birtokrendszerének egyik jellemzője a hatalmas állami földbirtok. Ezek a birtokok fejlett, gépesített kapitalista nagyüzemek voltak, munkásai pedig az országos helyzethez viszonyítva jelentős szociális juttatásokat kaptak. Itt nem szövetkezeteket alapítottak, hanem kényszerbérletes parcellázást hajtottak végre. A lakosság a Tanácsköztársaság honvédő harcaiból is aktívan kivette a részét.

Azonban a földrajzi helyzet sem kedvezett, hogy a jelentős szociális változások tartósak legyenek: az antant csapatok áprilisban megszállták a területet.

A dolgozat fontos hozzájárulás az 1918—1919-es forradalmi mozgalmak történetéhez, segít az országos helyzet jobb megértésében.

Nincs gazdája a tömegsportnak

A Magyar Testnevelési és Sporttanács megyei szervezetének Iskolai Sportbizottsága, a **József Attila Tudományegyetem MSZMP Bizottsága** a közelmúltban foglalkozott az egyetem tömegsport mozgalmának problémáival. Megvizsgálták, összegezték, hogy mi a jellemző az egyetemi mennyiségi sportra.

A helyzetet elemezve mindennek előtt sajnálatos tényként kell megállapítani, hogy a mennyiségi, azaz a tömegsportnak tulajdonképpen nincs gazdája az egyetemen. A mintegy kétezer főnyi hallgatóság, az 1200 dolgozó rendszeres testmozgásának szervezésére a Testnevelési Tanszék hat tornatanára — akik heti 150 órában 75x20 fős csoportokban (a SZOTE hallgatóit is beszámítva) kötelező testnevelési órákat tartanak — nem vállalkozik. Testnevelő tanáraink a pedagógusok bérrendezése óta hátrányosabb helyzetbe kerültek, mint középiskolákban tanító kollégáik — többségük mellékállásban edzősködik, a mennyiségi sport irányítását a szakszervezet és a KISZ sportfelelőseire bízzák. A Testnevelési Tanszék saját anyagi erejéből az Ady téri pályák, a két tornaterem felülvizsgálatát, takarítását, karbantartását sem képes megoldani délután 5 órától, s így meglevő létesítményeink kihasználtsága sem biztosított. Az Ady téri sporttelepet felújították, de a tornaterem s vele a téli időszak sportolási lehetősége továbbra is gond. Az egyetem kollégiumainak — egy

kivételével — nincsenek sportszobái, pályái, és a karok épületében sincsenek sportolásra szánt helyiségei. A tömegsport szervező közül sem a KISZ-nek, sem a szakszervezetnek nincs megfelelő anyagi fedezete arra, hogy sportfelszereléseket vásároljon. A SZEOL-tól évente ötezer forintot anyagi támogatást kap az egyetemi mennyiségi sport, de ez éppen csak a szegedi felsőoktatási intézmények közötti bajnokság lebonyolítására elég. Éppen ezért öröndetes az a tény, hogy az egyetem az idétől kezdve évente 30 ezer forinttal támogatja a tömegsportot s az összeg felhasználásáról a KISZ javaslata alapján dönt az oktatási rektorhelyettes. A létesítmény és az anyagi ellátottság tehát ha lassan, fokozatosan is, de fejlődik. Változatlanul egyhelyben topog azonban a tömegsport mozgalom szervezése. Ehhez az utóbbi években semmiféle segítséget nem kaptak az ifjúsági szervezet sportfelelősei, sem a megyei, sem a városi KISZ-bizottságtól, sem az MTS-től, sem a SZEOL-tól. (Sőt a SZEOL — mint az idei példák is mutatják — még olyan lényeges területen sem működik együtt a KISZ sportfelelőseivel, mint amilyen az országos egyetemi és főiskolai bajnokságon való szerepeltetése egyetemista sportolóinknak.) A sportegyesület, az MTS, a Testnevelési Tanszék segítségére — elsősorban a szervezés módszerét illető segítségére — pedig egyre nagyobb szükség lenne a

mennyiségi sportolást szervező aktívoknak, hiszen az utóbbi években lényegesen csökkent a rendszeres testedzésre aktivizálható oktatók, dolgozók és hallgatók száma az egyetemen. A hallgatóknak például csak mintegy 6—10 százaléka vesz részt a tömegsport rendezvényeken — a csoportok, évfolyamok, kollégiumok, karok és egyetemek közötti mérkőzéseken — szabad idejüknek csak egy tizedét fordítják sportolásra. Egyre aggasztóbb méreteket ölt — főleg a nőknél — a hallgatók, az oktatók és a dolgozók között a szellemi energiájuk kitlejedését, egészségüket szolgáló rendszeres testmozgásuk iránti közönyösség, érdektelenség. Hova tovább oda jutunk, hogy többségük számára már csak a tömegkommunikációs eszközök közvetítései, híreik jelentik a sportot. Az egyetemi minőségi sport után most a mennyiségi sport is visszaeső tendenciát mutat. — Talán még nem késő megállítani ezt a helytelen folyamatot; éppen ezért tovább kell keresni és végre meg kell találni az egyetemi tömegsport mozgalmát előbbre vivő lehetőségeket, szervezeti kereteket, — s nemcsak felmérni, összegezni, tárgyalni kell róluk, hanem minél előbb azoknak igazi gazdájává válva cselekedni is.

SZ. SZ.

Vizsga-„sztorik”

Egy nulla bosszúja

Henrik bácsi hosszú évekig Jendrassik Ernő tanársegédje volt. Ez idő tájt orvostanhallgatók oktatásával is foglalkozott.

Egyszer éppen egyik tanítványa vizsgázott a professzor előtt, méghozzá — Nádor Henrik nem kis öröme — olyan felkészültséggel, hogy Jendrassik arca sugárzott az örömtől. Már be is írta a kitérőt, amikor még egy pótkérdést adott:

— Mi az amyotrophias lateralis?

Erre az lett volna a helyes válasz, hogy ismeretlen eredetű betegség, terápiája nincs.

A mondat első felét el is fújta az ifjú, de aztán megállt.

— Terápia? — sürgette Jendrassik.

— Origén! — vágta rá az orvosnövendék egész magabiztosan.

A professzor elbámolt.

— Honnan veszi ezt?

A medikus azonban nem jött zavarba. Elővette Nádor Henrik jegyzetét és rábókkolt egy sorra:

— Itt áll!

Erre már a tanársegéd is elnevette magát. A szöveg ugyanis így szólt:

„Terápia: 0” — vagyis nulla. Ezt a nullát tévesztette össze a túlbuzgó fiatalember a hasonló idomú „O”-betűvel, az origén vegyjelével. Hja, nem minden a magolás! Gondolkodni sem ért...

Káröröm

Egy igen gyenge értelmi képességű szigorló — két sikertelen kísérlet után — miniszteri engedéllyel ült le harmadszorra Hoor Károly professzor elé. Most már megnyikkant olykor, de még mindig olyan gyengén, hogy a vizsgát figyelő többi hallgató esküdni mert volna az újabb bukásra.

Tévedtek. A delikvens átment. Később a professzor meg is magyarázta tanítványainak, miért:

— Láthatták, hogy már valami derengés mutatkozott a feje

sötétjében. Ha ezt az embert most is megbuktatom, akkor a negyedik és utolsó próbálkozásáig még annyit fészéd a szemészetből, hogy abból fogja tudni a legtöbbet és képes lesz épp emiatt szemésznek menni. Hát én ezt a dicsőséget meg akarom hagyni a többi szakmának, mert a szemészetre kényes vagyok...

Korányi és a stréber

Korányi Sándor kitűnő emberismerő volt.

Történt egyszer, hogy egy stréber fiatalember került eléje szigorlatra, aki merő ügybuzgalomból az egész jegyzetet bemagolta, így minden kérdésre szó szerint a jegyzet szövegével válaszolt.

Korányi hallgatta — hallgatta egy darabig, aztán megcsóválta a fejét.

— Magából sosem lesz jó orvos! — mondta szomorúan.

— De miért, professzor úr? — csodálkozott rá a jelölt.

— Hiszen kívülről tudom az egész anyagot!

— Ez a baj, fiam. Hogy kívülről tudja... Mert az igazi orvos, az belülről tudja.

(Az Orvosegyetem-ből)

Helyesbítve lapunk április 8-i számában megjelent hírt: a főiskolán a KISZ kitüntetését a Fizika II. alapszervezet kapta.

Labdarúgók a döntőben

Az országos Egyetemi és Főiskolai Labdarúgó Bajnokság négyes döntőjébe kerülésért játszott mérkőzést a Szegedi Egyetem válogatottja április végén. A Horkai — Tanczos, Varga, Pataky, Tóth G. — Rajcsányi, Nikovitz (Feszt) — György, Dombi, Berkes, V. Tóth, Bozóki összeállítású csapat 4:1 arányban legyőzte a Szarvasi főiskola válogatottját, (góllövők: Bozóki 2. Pataky, Rajcsányi) — s megszerezték a jogot, hogy érmes helyezésért küzdjenek május 16-17-én Gödöllőn.

Medikusok szalámidresszben

Április 19. délután 3 óra.

Egy fáradtságos anatómia demonstráció után teniszezni indultunk, mert mi azt is tudjuk, hogy az egyetemistáknak van pályájuk. S tegyük hozzá rögtön azt is, hogy a SZEOL pályáról van szó. Pálya az volt is, de úgy látszik mégsem nekünk. Oriási mérkőzés zajlott, ugyanis a szépen előkészített salakon: egy kutyus kergetett egy macskát.

Hamarosan megtudtuk a gondnoktól, hogy az egyetemisták csak délelőtt 6—10-ig jöhetnek játszani — azaz tusolni, mert 3 órán keresztül locsolják a pályát. Tehát a fürdést sem fejezhetjük be, hiszen mindenki tudja, 8-tól már az előadáson csücsülünk.

Igy aztán kissé csalódotan elindultunk hazafelé. Egyikünk azonban nem sokára megszólalt — je, egy másik tenispálya! A bejárat felett: Szalámigyár Kinizsi Húsos SK. Az elutastás biztos reményében megkerdeztük, játszhatunk-e? A gondnok tömören válaszolt:

hat, vagy kizárólag labdát kérnek?

Április 20. reggel 6 óra. Lelkesedésben és bizalomban nincs hiány. Ismét a SZEOL kapuján kopogtatunk.

— Reggel van, játszhatunk?

— Egyetemisták? — hangzott a kérdés.

— Igen!

— De milyen egyetemisták?

— ???

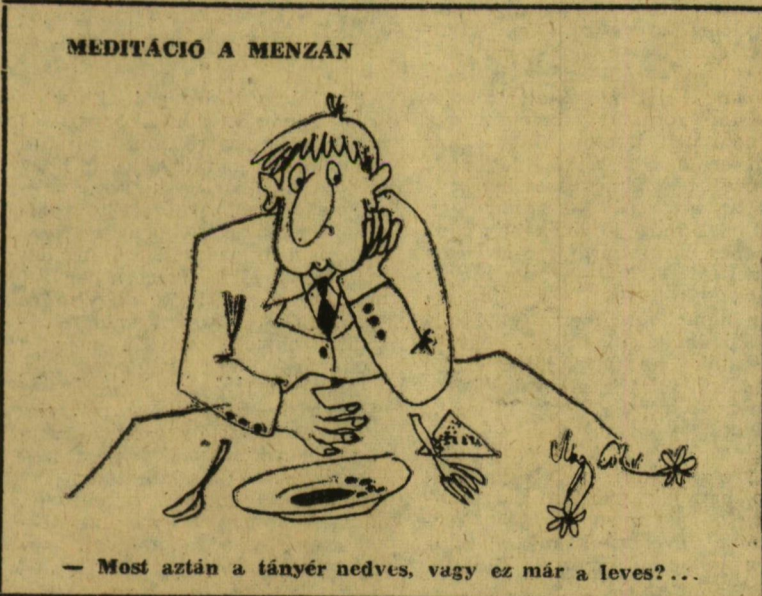
A kérdés még most sem értjük. Úgy látszik nem vagyunk „olyan” egyetemisták. Csak úgy melleleg orvostanhallgatók vagyunk. Természetesen most is a szalámi húsos pályán ültünk a labdát...

Döntöttünk, belépünk a szakosztályukba, és a gyár színeiben fogunk játszani.

Ezentúl senki se csodálkozzék, ha egy-egy egyetemi házbajnokságon elhangzik a csatakiáltás: Húsvé Húsos-Medikus.

— Nem mi híztunk e!

ML. J.

— Most aztán a tényér nedves, vagy ez már a leves?...

Hajrá menza

A legtöbb egyetemistát érintő kérdés, hogy milyen a menza koszt minősége, mennyisége és gyors-e a kiszolgálás? Ezért öröm, hogy főleg a kiszolgálást illetően javulás tapasztalható. Ennek bizonyítéka, hogy az Alföldi Vendéglátóipari vállalat által rendezett szocialista brigádversenyben a Jancsó kollégium menzája második, a Hősök Kapujánál levő II. sz. menza a harmadik helyezést érte el az első helyezett Tiszti Klub után. A szocialista brigádverseny célja: az üzemi étkeztetés meggyorsítása, a jobb kulturáltabb következmények minél magasabb fokú kielégítése volt.

Reméljük, a fejlődés nem áll meg, s a többi menzán is további javulás tapasztalható a kiszolgálásban, főleg a minőségben.

SZEGEDI Egyetem

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Tanárképző Főiskola lapja. Megjelenik havonta kétszer. Felelős szerkesztő: Fenákel Judit. Szerkesztőség: Szeged, Dugonics tér 12. Telefon: 15-198. Kiadásért felel: Kovács László, a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat igazgatója. Kiadóhivatal: Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 18. Telefon: 13-362. A lapot az intézmények pártbizottságai terjesztik. Árs: 1 forint. Előzetes egy évre: 17 forint. Szegedi Nyomda.